

Helligånden – Guds Ånd og Guds kraft

Det kan være svært at forholde sig til Helligånden. Hvad er det for en størrelse, og hvordan virker Han? Er Han en person eller en kraft? Når vi hører om Helligånden, handler det ofte om nådegaver, undere, mægtige gerninger og liv for Gud i discipelskab. Og vi opfordres til at lade os fylde af Ånden. Men er der mere at sige, så vi kan få en bedre forståelse af Helligåndens gerning?

30. september 2015

 aarhus bykirke

En bibelsk platform

- Udsagn af Paulus: 1 Kor 6,19-20 + Ef 3,16-17
 - 1 Kor 2,6-16
- Udgangspunkt: dåb og tro
- Kald: ære Gud med vores liv
- Trosbekendelsens tredje artikel

Helligånden bor i os

- Paulus kan omtale vort liv sådant, at vi skal *bringe vores legemer som et levende og helligt offer, der er Gud til behag — det skal være vores åndelige gudstjeneste*” (Rom 12,1).
- Det er et sted, hvor Gud vil vise sig og findes!
 - GT: et åbenbaringstelt (tabernaklet + pagtens ark), senere et tempel
 - Jesus: kalder sig selv et nyt tempel
 - NT: menigheden er et tempel + den enkelte et tempel!
 - Formål: At blive bygget op, udrustes, være ren (Ef 4) → så Gud kan bruge mig som sit redskab til at vise sin herlighed! Det gælder over for både en selv og andre.

Hvem er Helligånden?

- Ånden er en del af Treenigheden (tre personer/ ét væsen); dette udtrykkes en del steder (fx 1 Kor 12,4-6; Åb 1,4-8; kap. 4-5 m.fl.)
 - [Billede: når vi skal finde ud af, hvem en person er, forsøger vi at samle alle oplysningerne]
- Helligåndens personlighed:
 - Sandheds Ånd, Livets Ånd, Nådens og Bønnens Ånd, Doms og udrensningens Ånd, Krafts/Kærligheds/Besindigheds Ånd, Barnekårets Ånd, Troens Ånd, Guds Ånd, Fadernes Ånd, Herrens Ånd, Kristi Ånd, Trøsteren, Talsmanden
 - Modsat fx Jehovas Vidner, der hævder, at Helligånden er en upersonlig kraft – eller mere karismatiske sammenhænge, hvor Ånden "oversættes" med Kraft! – og ikke så meget en person/personlighed

Hvem er Helligånden?

- Helligånden handler som en person:
 - lærer, påminder, vidner, overbeviser, vejleder, taler, hører, forkynder, udsender, hindrer, går i forbøn, udruster m.v.
- Helligånden behandles som en person:
 - man kan lyve imod Ham, sætte sig op imod Ham, bedrøve Ham osv.
- Helligånden har en persons egenskaber:
 - vilje, viden, indsigt, forstand og kærlighed osv.

Hvem er Helligånden?

- Helligånden er en guddommelig person → Guds Ånd!
Heri ligger et dobbelt aspekt:
 - Helligånden udruster (person/handling)
 - Vi udrustes med Ånden (kraft)

Helligånden – tredje person i den Tre-Ene-Gud

Åndeligt liv

Vækst

Helliggørelse

Åndens frugt,
Gal 5,22

*Kristus-
egenskaber*

Vokser frem ved Bibel,
bøn, fællesskab, nadver

Kan 'voldes sorg'
(Ef 4,30)

Kraft

Udrustning

Åndens gaver,
Rom 12; 1 Kor 12

*Kristus-
evner*

Gives ved bøn til
en konkret tjeneste

Kan 'udslukkes'
(1 Thess 5,19)

Lad jer fylde af Ånden!
(Ef 5,18)

Hvad skal Helligånden?

- Skabe et helligt folk
 - *(d)en hellig almindelig kirke, de helliges samfund*
- Bringe Guds nåde og tilgivelse til kirke-folket ved nådemidlerne – og gennem dem bringe evangeliet videre til andre mennesker
 - *syndernes forladelse*

Hvad skal Helligånden?

- Åbne øjnene hos Guds børn, så de hele livet igennem må leve med et stærkt håb og med en stor forventning om det evige liv
 - *kødets opstandelse og det evige liv*

Helligåndens opgave

- At Jesus bliver stor for os på alle områder i vort liv og alle områder i vort trosliv (forholdet til ham).
- Jf. Gal 3,1ff: Galaterne var kommet til tro på Jesus, da Paulus forkyndte evangeliet for dem. Men nu er de faldet tilbage til den gamle jødiske tradition, hvor de blander ind i deres tro, at de kan *præstere sig op til Gud!*
 - Derfor spørger Paulus dem: "Ånden, kommer den fra jer selv eller fra Gud?", "Er det ikke ved troen, at I har modtaget Ånden?"

Helligåndens opgave

- Paulus svarer selv: ”Jesus Kristus er bliver aftegnet (i DO48: 'malet for øje') for jer som korsfæstet!”
 - dette er fundamentet i Åndens gerning: At vise os Jesus som død og opstanden for os. Alt andet, hvad der står i Bibelen om Åndens/Talsmandens gerning *for os* og *ved os* og *i os*, udspringer herfra! (evt. Joh 14,26; 15,26; 16,7)
 - løsrevet fra dette fundament bliver resultatet: En del karismatiske bevægelser/frikirker, hvor man nærmest 'dyrker' Ånden, frem for at Ånden får lov til at forvandle og bruge mennesker

Et blik på forståelse af Treenigheden

Monarkianisme (Oldkirken i 200-tallet):

- egentlig et andet ord for 'modalister' (lære om Guds åbenbaringsformer):
 - Faderen aktiv i GT's tid, Sønnen aktiv i NT's tid, Helligånden efter Jesu himmelfart aktiv på jorden (i oldkirken bekæmpet som vranglære)
 - "Helligåndens tidsalder" (monarkisk trinitetslære)
- værne om Guds monarki, dvs. 'eneherredømme' el. 'enhed'
- troede ikke på personforskellene mellem Faderen, Sønnen og Ånden (især også fokus på HÅ, sml. nyere karismatik)

Helligåndens dobbelt-opgave

Udsagn af Jesus: Joh 16,7-11

- Talsmanden skal overbevise verden, dvs. alle mennesker, om tre ting:
 - *Synd* → ikke kun fejl, men skabe syndserkendelse! (ikke tro på mig, siger Jesus)
 - *Retfærdighed* → Jesu korsdød/opstandelse gælder for mig i Himlen ("at jeg går til Faderen og I ser mig ikke længere")
 - *Dom* → Gud tager sin vrede og forbandelse alvorligt. Du må vende dig om til Gud for at slippe fri af Satans magt! ("at denne verdens fyrste er dømt")

Helligåndens dobbelt-opgave

Udsagn af Jesus: Joh 16,12-15

- Talsmanden har mange opgaver over for dem, der bliver overbevist om hans *første opgave* (→ komme til tro på Jesus = stadig det største under Ånden skaber!):
 - vejlede os i Guds Ord (åbne ens øjne for Skriften); *hvordan holder vi fast ved S/sandheden?*
 - herliggøre Jesus (gøre Jesus stor, så jeg får en livsopgave stillet foran mig, som jeg vil/må udføre: '*at andre – ved at høre, se og følge mig – må komme til at se Jesus som deres personlige frelser. At jeg med hele mit liv må stråle af Jesus*'

En udfordring

- I dette findes også det, vi ofte kalder den 'daglige kamp' som kristne:
 - på den ene side vil vi gerne have mere del i Guds nåde og fylde og herlighed
 - på den anden side raser synden og egoismen så meget i os, at vi mange gange hellere vil bevæge os bort fra Gud – end at søge efter at komme ham nær: i Ordet, i bønner, i stilheden, i forkyndelsen, ved gudstjenesten (nadværen)

Hvordan arbejder Helligånden med os, og hvad giver han?

- Trods synd, så arbejder Helligånden igen og igen i os, når vi kommer til Jesus, søger Ham (→ Ordet: Ånden og Ordet!) og vil stille os til rådighed for Ham!
 - Matt 28,19: "Lære dem alt det jeg har befalet jer ..."
- Ofte er det i magtesløshed, at et menneske oplever Helligånden stærkest. Der, hvor jeg ikke kunne slå til, finde kræfter, fuldføre osv., kunne Gud!
- Helligåndens arbejdsfelt er at bringe de ting, der er i Himlen, ned på jorden til Jesu disciple. Guds Rige er kommer nær! (*bevidsthed om sakramenterne*)

Tre sider af Helligåndens arbejde med/i os

- *Udruster til tjeneste* → Jesus sender os ud i verden som vidner (sml. ApG 1,8)
 - Forskellen mellem *åndsdåb* og *åndsfylde*
 - Guds fulde rustning: Ef 6,10-18
 - Nådegaver: Rom 12,3-8; 1 Kor 12,1-31(+kap. 14); Ef 4,1-16; 1 Pet 4,10-11
 - Forskel ift. naturgaver, evner, kompetencer
- *Åndens frugter/åndsfylde*
 - Ånden fornyer et menneske, så det ligner Jesus (hellig) ved at skabe de frugter i én, Jesus taler om (fx Joh 15,1-8)
 - Åndens frugter: Gal 5,22-26; Ef 5,1-20; Kol 3,12-17

Tre sider af Helligåndens arbejde med/i os

- *Ånden går i forbøn for os*
 - Ånden beder for os foran Jesus. Jesus beder for os foran Gud (højre side af Guds trone)
 - Talsmanden (→ *parakleten*) betyder: Advokat, repræsentant, trøster, vejleder, bisidder, hjælperen. Sådan virker Han for den troende over for Gud (går i forbøn!)
 - Forbøn: Rom 8,26-27; Jud 1,20 (sml. Rom 8,34; Hebr 7,25)

Aktuelle forhold

- Guds Ånd og Guds Ord (åbenbaringsforståelse)
- Guds Ånd og menneskets ånd
 - udfordring: ved sammenblanding (religiøstet)
 - fare: guddommeliggøre menneskets ånd og sætter den på Guds ånds plads (åndeligt hovmod!?)
 - situation: *åndelig nød* (at søge i egen ånd; nok religiøse og ønske om at søge efter sandheden om Gud)
- **Helliggørelse** – mere tale om vækst (fylde af Ånden og udleve nådegaverne) end betoning af forsoning og retfærdiggørelse (svag syndsforståelse)
- **Lovsangen** – et ”følelsesbetonet nådemiddel”

Spørgsmål / samtale